

Культура як основний чинник виховання

Л.Б.ПОГОСЯН

Житлово-комунальний технікум

Харківської національної академії міського господарства

У процесі освіти людина засвоює культурні цінності. Культура – це навчання й виховання молодого покоління. Слово «культура» походить від латинського слова *cultura*, що означає культивувати, чи обробляти ґрунт. У середні віки це слово стало позначати прогресивний метод оброблення зернових. Але в XVIII і XI ст. його стали вживати і стосовно людей. Отже, якщо людина відрізнялася вишуканістю манер і гречністю, її вважали «культурною». Тоді цей термін застосовувався, головним чином, до аристократів, щоб відокремити їх від «некультурного» простого народу. Слово «Kultur» в перекладі з німецької також означає високий рівень цивілізації. Людина реалізується в культурі думки, культурі поведінки, культурі праці й культурі мови.

Засвоєння культури здійснюється за допомогою процесу навчання. Культура створюється, культурі навчаються. Оскільки культура не виникає біологічним шляхом, кожне покоління відтворює її і передає наступному поколінню. Цей процес є основою соціалізації. У результаті засвоєння цінностей, вірувань, норм, правил та ідеалів відбувається формування особистості дитини, а потім і дорослої людини. Якби процес соціалізації припинився в масовому масштабі, це спричинило б загибель культури, а значить і загибель людства.

Сьогодні культура й мова виявилися об'єднаними в царині духовних цінностей кожної людини й усього суспільства. Протягом усього історичного суспільства склалися різні парадигми освіти й виховання людини. Дані парадигми мають не тільки науково-педагогічну, але й загальнокультурну цінність, адже розвиток людини – це процес становлення та формування її особистості під впливом зовнішніх і внутрішніх, керованих і некерованих чинників, серед яких провідну роль відіграють: цілеспрямоване виховання та навчання.

Педагогічні проблеми мають велике життєве й загальнокультурне значення. Сучасній людині необхідно володіти інформацією щодо стилю поведінки, форми навчання й виховання, різних типів освіти як у своїй країні, так і за кордоном, а також щодо прийомів виховного впливу, способів взаємодії, які обумовлюють співробітництво та взаєморозуміння різних поколінь. В епоху інформаційного суспільства сучасному поколінню, яке постійно прагне до самовдосконалення, не-

обхідно володіти основними засобами передачі й обміну інформацією, засобами комунікації.

Культура формує особистість членів суспільства, тим самим вона значною мірою визначає подальший розвиток цивілізації. З поведження людей, не охоплених соціалізацією, можна судити наскільки важлива культура для функціонування індивіда і суспільства. Неконтрольована, чи інфантильна поведінка так званих «дітей джунглів», які були цілком позбавлені спілкування з людьми, свідчить про те, що без соціалізації люди не здатні засвоїти упорядкований спосіб життя, опанувати мову і навчитися добувати засоби існування.

Культура має двобічну природу і це проявляється в процесі становлення людини як суб'єкта культури, рівень розвитку якої повинен збігатися з рівнем конкретного історичного розвитку. У культурі з одного боку, накопичується результат творчої діяльності людини, а з іншого – вона формує його творчу спрямованість, удосконалюючи тим самим людину. Так можна зробити висновок, що культура є основним чинником виховання, без якого неможливе формування та розвиток повноцінної людини. Завдання керівників груп саме в тому, щоб прищепити студентам культуру життя, поведінки, мови, використовуючи різноманітні методи й засоби, але, перш за все, необхідно бути самим культурними людьми, виховуючи студентів на власному прикладі.

